

Svensk författningssamling

Lag

om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

SFS 2025:1298

Publicerad
den 2 december 2025

Utfärdad den 27 november 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

dels att 15, 23, 26 g, 27, 28 och 28 b §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas sju nya paragrafer, 26 j–26 p §§, och närmast före 26 k § en ny rubrik av följande lydelse.

15 §² Till kommunens uppgifter hör att

1. fortlöpande följa upp vilka som omfattas av lagen och vilka deras behov av stöd och service är,

2. verka för att personer som anges i 1 § får sina behov tillgodosedda,

3. informera om mål och medel för verksamheten enligt denna lag,

4. medverka till att personer som anges i 1 § får tillgång till arbete eller studier,

5. verka för att det allmänna fritids- och kulturutbudet blir tillgängligt för personer som anges i 1 §,

6. anmäla till överförmyndaren *dels* när en person som omfattas av 1 § kan antas behöva förmyndare, förvaltare eller god man, *dels* när ett förmynderskap, förvaltarskap eller godmanskap bör kunna upphöra,

7. samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder,

8. anmäla till Försäkringskassan när någon som har ansökt om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till sådan assistans enligt 9 § 2 kan antas ha rätt till assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken,

9. underrätta Försäkringskassan när någon som får assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken beviljas boende med särskild service, daglig verksamhet, barnomsorg eller någon annan insats som kan påverka behovet av personlig assistans,

10. anmäla till Försäkringskassan om det finns anledning att anta att assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken används för annat än köp av personlig assistans eller kostnader för personliga assistenter, och

11. anmäla till Inspektionen för vård och omsorg om det

a) finns anledning att anta att en verksamhet bedrivs utan sådant tillstånd som krävs enligt 23 § första stycket,

b) kan ifrågasättas om en tillståndshavare är lämplig enligt 23 §, eller

c) uppmärksammas allvarliga brister i en verksamhet där tillstånd krävs enligt 23 § första stycket.

¹ Prop. 2025/26:15, bet. 2025/26:SoU8, rskr. 2025/26:53.

² Senaste lydelse 2021:877.

23 §³ En enskild person får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva verksamhet som avses i 9 § 2–10.

Tillstånd att bedriva verksamhet som avses i första stycket får meddelas endast den som genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. I fråga om en juridisk person ska prövningen sammantaget avse

1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och
4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Vidare krävs att den enskilda personen i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att den juridiska personen och samtliga som anges i andra stycket 1–4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Kommuner och regioner som ska bedriva verksamhet som avses i första stycket ska anmäla verksamheten till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas. Det ska även anmälas om det sker förändringar av en sådan verksamhet som innebär att verksamheten

1. upphör tillfälligt,
2. läggs ned, eller
3. ändras på ett väsentligt sätt.

En anmälan ska göras inom en månad från det att förändringen har genomförts.

Den som har beviljats ekonomiskt stöd för personlig assistans enligt 9 § 2 eller assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, och som har anställt någon för sådan personlig assistans, ska göra en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg innan assistenten påbörjar sitt arbete.

26 g §⁴ Om ett missförhållande enligt 26 f § första stycket är allvarligt och Inspektionen för vård och omsorgs föreläggande inte följts, får inspektionen besluta att helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får Inspektionen för vård och omsorg besluta att utan föregående föreläggande helt eller delvis återkalla tillståndet för verksamheten. Om verksamheten inte är tillståndspliktig får inspektionen i stället besluta att helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.

Ett tillstånd att bedriva verksamhet får även återkallas om tillståndshavaren inte tillhandahåller assistans enligt 24 §.

Ett tillstånd får återkallas utan föregående föreläggande om

1. tillståndshavaren inte uppfyller kraven i 23 § andra och tredje styckena eller 23 a §, eller
2. tillståndet inte har utnyttjats under en sammanhängande tid av sex månader.

26 j § Inspektionen för vård och omsorg får utan föregående föreläggande förbjuda verksamhet som i strid med 23 § bedrivs utan tillstånd.

³ Senaste lydelse 2019:883.

⁴ Senaste lydelse 2018:1155.

26 k § Den som bedriver verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag ska betala en sanktionsavgift om

1. det i verksamheten har brutits mot villkor som anges i tillståndet för verksamheten, eller

2. personal har anställts eller personer har erbjudits uppdrag eller praktik-tjänstgöring i verksamheten utan att den registerkontroll som ska göras enligt lagen (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder, har gjorts.

Inspektionen för vård och omsorg ska besluta om sanktionsavgiften.

Sanktionsavgiften ska betalas till Inspektionen för vård och omsorg och tillfaller staten.

26 l § Sanktionsavgift enligt 26 k § första stycket 1 ska bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst 500 000 kronor. När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till den skada eller risk för skada för enskilda som har uppstått till följd av överträdelsen samt överträdelsens varaktighet och omfattning.

Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att påföra avgiften.

26 m § Sanktionsavgift enligt 26 k § första stycket 2 ska tas ut med 100 000 kronor per överträdelse.

Om det finns synnerliga skäl får avgiften sättas ned helt eller delvis.

26 n § En sanktionsavgift får inte beslutas för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande som har förenats med vite enligt denna lag om överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

26 o § En sanktionsavgift får inte beslutas om den som ska betala avgiften inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från den dag då överträdelsen ägde rum.

26 p § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

27 §⁵ Beslut av en nämnd som avses i 22 § eller av Inspektionen för vård och omsorg får överklagas till allmän förvaltningsdomstol om beslutet avser

1. insatser för en enskild enligt 9 §,
2. utbetalning till någon annan enligt 11 §,
3. återbetalning enligt 12 §,
4. förhandsbesked om rätt till insatser enligt 16 § andra eller tredje stycket,
5. tillstånd till enskild verksamhet enligt 23 §,
6. omhändertagande av personakt enligt 23 f §,
7. föreläggande enligt 26 c och 26 f §§,
8. återkallelse av tillstånd och förbud enligt 26 g–26 j §§,
9. indragning eller nedsättning av ekonomiskt stöd enligt 9 c § andra stycket,

eller

10. påförande av sanktionsavgift enligt 26 k §.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

⁵ Senaste lydelse 2018:1155.

I fråga om överklagande av Inspektionen för vård och omsorgs beslut enligt 23 e § gäller i tillämpliga delar 6 kap. 7–11 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Beslut i frågor som avses i första stycket, med undantag för beslut om sanktionsavgift, gäller omedelbart.

Förvaltningsrätten eller kammarrätten får dock förordna att dess beslut ska gälla först sedan det fått laga kraft.

28 §⁶ Till böter döms den som

1. uppsåtligen bryter mot 6 § tredje stycket,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 23 § första stycket, eller
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid mot ett förbud som har meddelats enligt 26 g § fortsätter verksamheten.

28 b §⁷ Den särskilda avgiften ska bestämmas till lägst 15 000 kronor och högst 1 500 000 kronor.

När avgiftens storlek bestäms ska det särskilt beaktas hur lång tid dröjsmålet har pågått och hur allvarligt det i övrigt kan anses vara.

Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl för det. I ringa fall ska inte någon avgift tas ut.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Bestämmelserna i 26 k § tillämpas inte på överträdelser som har skett före ikraftträdandet.
 3. Bestämmelsen i 28 b § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för beslut om insatser som har fattats före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL

Cecilia Torstensson
(Socialdepartementet)

⁶ Senaste lydelse 2021:737.

⁷ Senaste lydelse 2008:77.